

ЗАЛЕЖНІСТЬ РОЗВИТКУ КАРІЕСУ ВІД КОНЦЕНТРАЦІЇ ВОДНЕВИХ ІОНІВ У РОТОВІЙ ПОРОЖНИНІ

Фучко О.Л., Заячук І.П.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», кафедра фізіології та патофізіології, Ужгород, Україна

e-mail: fuchko.o.114@gmail.com

Вступ. Взаємовідношення в системі «Зубний наліт-ротова рідина» є найбільш поширеними та вираженими. Мікробний зубний наліт є сильним фактором дестабілізації кислотно-лужної рівноваги рідини ротової порожнини. В залежності від субстрата ротової порожнини сумарна зміна кислотно-лужної рівноваги може прослідковуватися як в бік ацидозу так і алкалозу. Вживання їжі, що містить велику кількість швидкоферментативних вуглеводів, знижує мінералізуючу здатність слини та посилює демінералізацію емалі. Навіть невелика концентрація цукру в ротовій порожнині приводить до стійкого зниження рН на поверхні емалі зубів та її демінералізацію. Подібна картина проходить в зовнішньому шарі зубного нальоту, де вміст цукрів найбільший. Оцінка кислотно- лужної рівноваги в ротовій порожнині дає стоматологу корисну інформацію щодо ранньої діагностики, прогнозування, моніторингу та профілактики основних стоматологічних захворювань, у тому числі і каріесу зубів

Мета : проаналізувати патогенетичну взаємодію водневого показника із каріесом зубів в процесі протікання даного захворювання.

Матеріали і методи: огляд літератури.

Результати дослідження: З даних літературних відомо, що у хворих стійких до каріесу рН зменьшується повільніше, а відновлюється

швидше, ніж у сприятливих. Знайдені певні відмінності в ступені ацидогенності зубного нальоту у карієсприятливих і карієсстійких пацієнтів. Причому у перших і більша кількість кислотоутворюючих мікроорганізмів. В ротовій порожнині при малих значеннях рН зменшується активність амілази і починається преципітація муцину. Карієсогенний зубний наліт збільшує проникливість твердих тканин зуба в 1,8 разів, а присутність сахарози в 2,8 рази. Агресивна здатність зубного нальоту по відношенню до зубів визначається його кислотоутворюючою активністю, яка безпосередньо залежить від співвідношення ацидогенних мікроорганізмів та їх здатності синтезувати полісахариди. В такому разі зубний наліт на контактних поверхнях найбільш агресивний.

Швидкість демінералізації емалі залежить від величини рН: чим він менший, тим швидше йде процес. Найбільше зниження концентрації водневих іонів на поверхні зуба має місце в початковій стадії каріозного процесу. Слід відмітити, що початкові значення рН зубного нальоту та ротової рідини при збільшенні інтенсивності карієса зубів збільшуються, що можна пояснити залученням адаптаційно-компенсаторних реакцій в ротовій порожнині.

ВИСНОВОК. Таким чином, перераховані вище явища дають можливість прогнозувати карієс зубів по стану кислотно-лужної рівноваги слини при врахуванні швидкості кислотоутворення мікрофлори в ротовій порожнині та критичне зниження рН слини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Терапевтична стоматологія: підручник у 4 т. Фантомний курс / [М.Ф.Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.] / За редакцією А.В. Борисенка. -Т1. - К.: Медицина, 2009. -400 с.
2. Борисенко А.В. Карієс зубів / А.В. Борисенко. – К.: Книга плюс, 2002. – 629с.
2. Мельничук Г.М. Практична одонтологія: курс лекцій із карієсу та некаріозних уражень зубів, пульпіту і періодонтиту: навчальний посібник / Г.М.Мельничук, М.М. Рожко. – Івано-Франківськ, 2003. – 392 с.
3. Патофізіологія : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / М. Н. Зайко [та ін.] ; за ред.: М. Н. Зайка, Ю. В. Биця, М. В. Кришталя. - 6-е вид., перероб. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 736 с.
4. Моррисон В.В., Чеснокова Н.П., Бизенкова М.Н. Кислотно-основное состояние. Типовые нарушения кислотно-основного

состояния (Лекция 2) // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2015. – № 3-2. – С. 273-278
5. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:
http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/terapevticheskaja/8
<http://www.stomatkniga.ru/index.php?start=48>
http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html

SUMMARY

DEPENDENCE OF THE DEVELOPMENT OF CARIES ON THE
CONCENTRATION OF WATER IONS IN THE ORAL CAVITY

Fuchko O.L., Zayachuk I.P.

Thus, the above phenomena make it possible to predict dental caries by the state of acid-base balance of saliva, taking into account the rate of acid formation of microflora in the oral cavity and a critical decrease in saliva pH.